

WADDIST

Jongeren, verkiezingen &
je stem laten horen

Rapport maart 2024

JONGEREN, VERKIEZINGEN & JE STEM LATEN HOREN

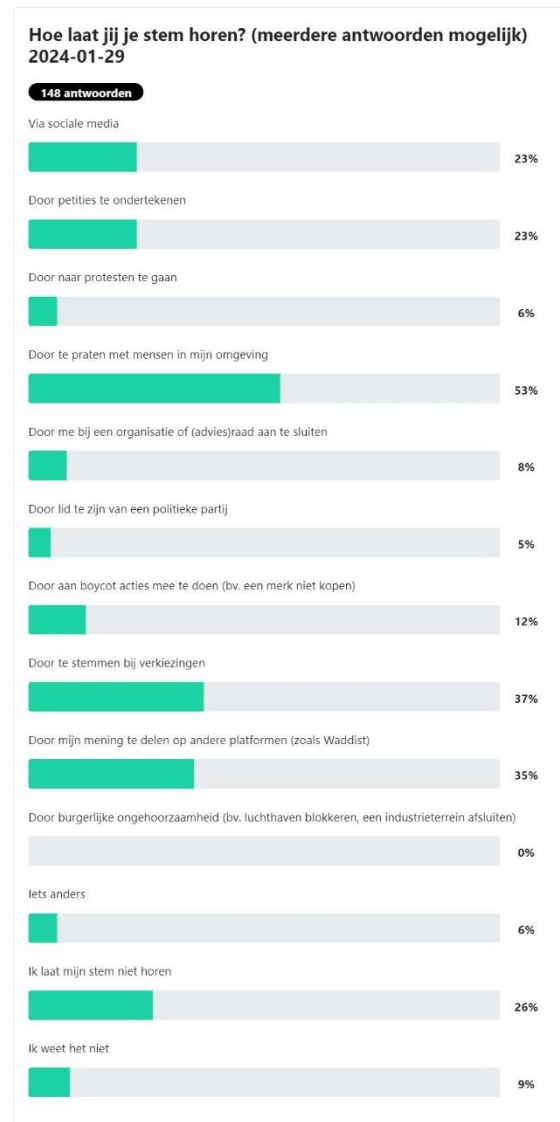
SITUERING

In 2024 brengt Vlaanderen opnieuw hun stem uit. Op zondag 9 juni vinden de verkiezingen plaats voor het Vlaams en Brussels, het federaal en het Europees Parlement. Alle Belgen van 18 jaar of ouder moeten dus verplicht naar het stembokje. Jongeren die 16 of 17 jaar zijn op 9 juni, moeten gaan stemmen voor het Europees Parlement.

We stelden onze Waddisters daarom 17 vragen over de verkiezingen, verspreid over de periode van december 2023 tot en met maart 2024. Wie de Waddisters zijn, vind je terug op het einde van dit rapport.

WADDISTERS LATEN HUN STEM HOREN

‘Hoe laat jij je stem horen?’. Dit vroegen we in januari 2024 aan de Waddisters

Figuur 1. Jongeren konden op deze vraag meerdere antwoorden geven.

Meer dan de helft van de Waddisters (53%) laten hun stem horen door te praten met mensen in hun omgeving.

Een groot deel van de Waddisters doen dit door te stemmen bij verkiezingen (37%) of door hun mening te delen op andere platformen, zoals Waddist (35%). Daarnaast doet één vijfde van de Waddisters dit via sociale media (23%) en door petitie te ondertekenen

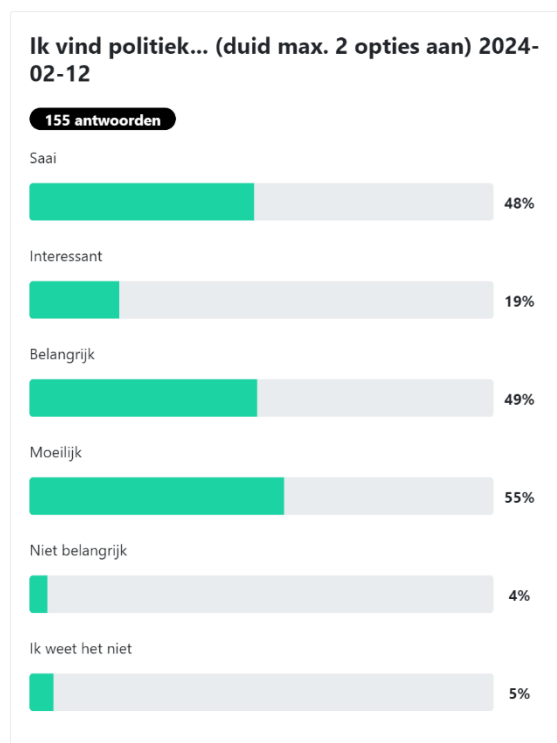

(23%). Andere antwoorden zijn: naar protesten gaan (6%), meedoen aan boycotacties (bv. een merk niet kopen) (12%), aansluiten bij een organisatie of (advies) (8%), lid zijn van een politieke partij (5%) of iets anders (6%). Eén vierde van de Waddisters zegt dat ze hun stem niet laten horen (26%).

INTERESSE IN POLITIEK

In hoeverre hebben de Waddisters interesse in politiek? Figuur 2. Uit die antwoorden blijkt dat de helft van de Waddisters geen interesse heeft in politiek (49%). 39% van de Waddisters geeft aan dat ze een beetje interesse hebben, slechts 8% heeft heel erg veel interesse in politiek.

Ongeveer een maand later vroegen we de Waddisters wat zij van politiek vinden?

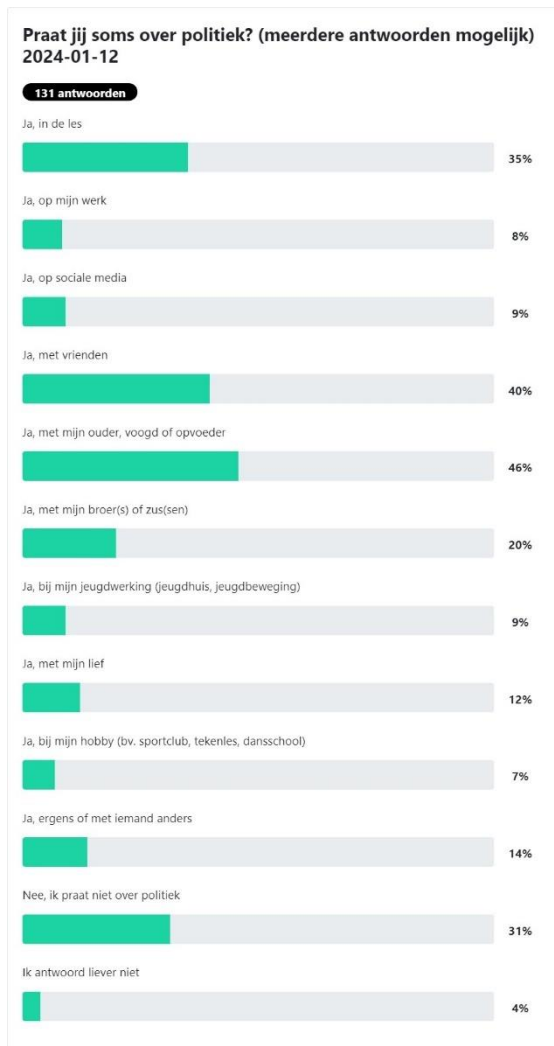
Figuur 3. Ze mochten hier maximaal 2 opties bij aanduiden.

Bijna de helft (48%) reageerde met 'saai', terwijl evenveel 49% van de Waddisters ook aangeeft dat ze politiek belangrijk vinden.

- Meer dan de helft van de Waddisters (55%) geven aan dat ze politiek moeilijk vinden.

19% van de Waddisters vinden politiek interessant. Ten slotte zegt 4% van de Waddisters dat ze politiek niet belangrijk vinden.

Als we kijken naar of de Waddisters soms praten over politiek dan zien we dat ze dit vooral doen met een ouder, voogd of opvoeder (46%) of met vrienden (40%). Bovendien praat 35% van de Waddisters over politiek in de les. Andere antwoorden zijn: op hun werk (8%), op sociale media (9%), met broers of zussen (20%), met hun lief (12%), tijdens hun hobby (bv. sportclub, tekenles, dansschool...) (7%), in hun jeugdwerking (9%) of ergens met iemand anders (14%). Eén derde van de Waddisters (31%) geeft aan dat ze niet over politiek praten. Op deze vraag konden de Waddisters meerdere antwoorden aanduiden.

Figuur 4.

STEMMEN VOOR DE EERSTE KEER

Op 6 februari vroegen we aan de Waddisters of ze dit jaar voor de eerste keer gaan stemmen

Figuur 5.

☛ 54% van de Waddisters kan dit jaar voor de eerste keer gaan stemmen, waarvan 10% zegt dat ze nog niet weet of ze gaan stemmen en 5% niet zal gaan stemmen. Op 6 maart werd dezelfde vraag gesteld en toen zei 5% dat ze het nog niet weten of ze gaan stemmen en 6% zal niet gaan stemmen.

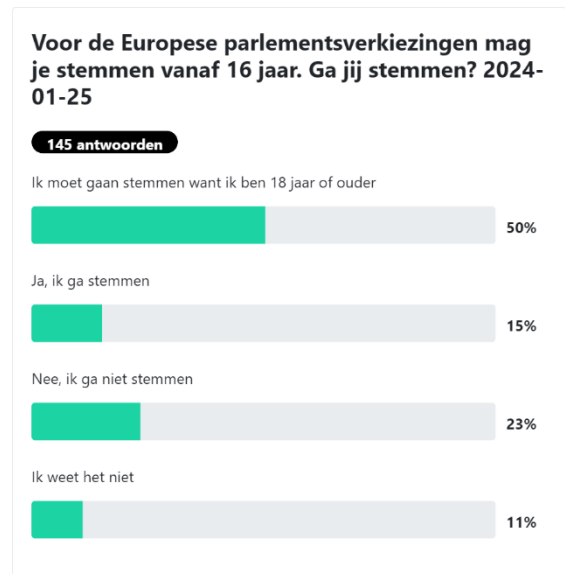

Figuur 6.

Voor 22% van de Waddisters is het niet de eerste keer dat ze mogen stemmen, waarvan 1% nog niet weet of ze gaan stemmen en 1% aangeeft dat ze niet zullen gaan stemmen.

Toen we vroegen aan de Waddisters of ze gingen stemmen voor de Europese parlementsverkiezingen gaf 23% aan dat ze niet zullen gaan stemmen. 65% zal hier wel voor stemmen, waarvan 50% sowieso moet omdat ze ouder zijn dan 18¹. 11% gaf aan dat ze het niet weten of ze voor de Europese parlementsverkiezingen gaan stemmen.

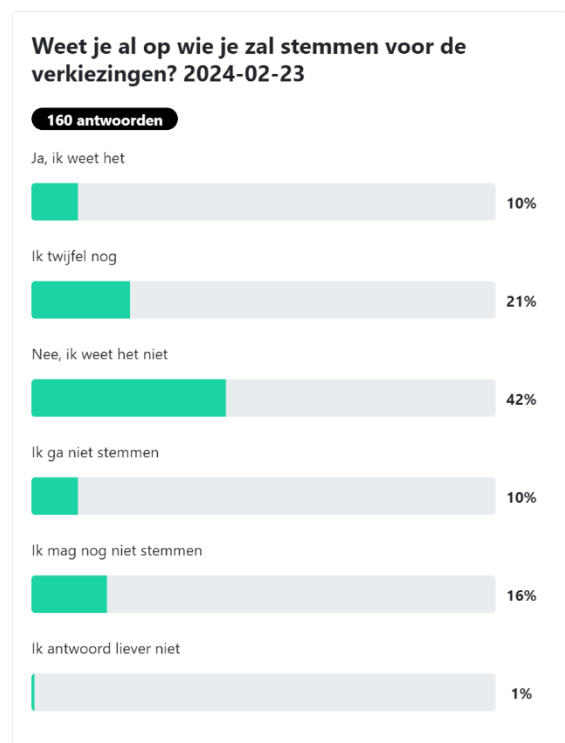
¹ Deze vraag werd gesteld wanneer 16 en 17 jarigen nog niet verplicht waren om te stemmen voor de Europese verkiezingen. Dit is

Figuur 7.

POLITIEKE VOORKEUR

Weten de Waddisters al op wie ze zullen stemmen? Dat vroegen we aan hen op 23 februari.

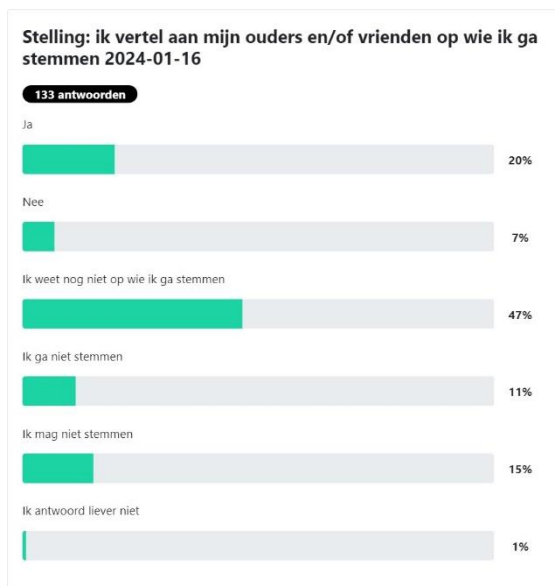
Figuur 8.

veranderd: voor 16+ geldt nu opkomstplicht voor de Europese verkiezingen.

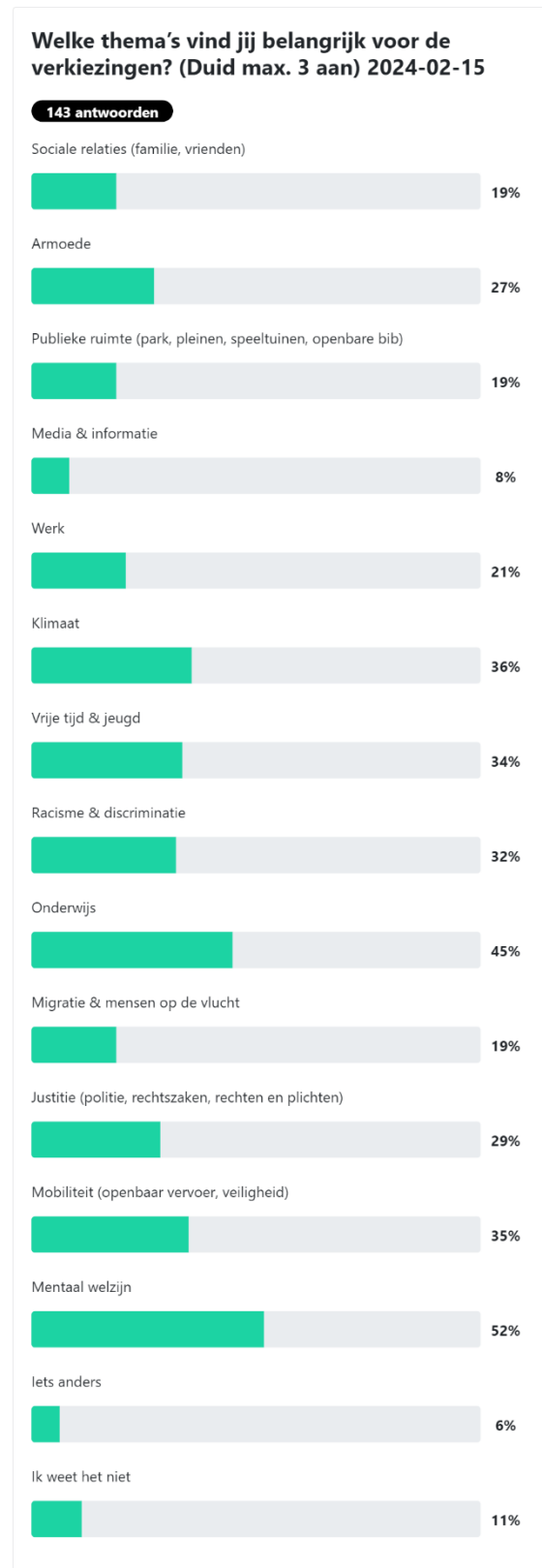
Opvallend is dat 42% absoluut nog niet weet op wie ze zullen stemmen. Slechts 10% geeft aan dat ze het weten. 21% van de Waddisters twijfelen nog op wie ze zullen stemmen. 10% geeft aan dat ze niet zullen gaan stemmen en 16% mag nog niet stemmen.

Toen we in januari de vraag stelden aan de Waddisters of ze vertellen aan ouders en/of vrienden op wie ze zullen stemmen zegt ook daar de helft van de Waddisters dat ze nog niet weten op wie ze zullen stemmen (47%). 11% zal niet stemmen en 15% mag nog niet stemmen. Van de overige Waddisters die het wel al weten én die mogen/zullen stemmen (27%), geeft één vijfde (20%) aan dat ze tegen hun ouders en/of vrienden zeggen op wie ze zullen stemmen. 7% zegt hier niets over tegen hun omgeving.

Figuur 9.

We duiken vervolgens in de thema's die de Waddisters belangrijk vinden voor de verkiezingen.

Figuur 10. Op deze vraag mochten de Waddisters maximaal 3 thema's aanduiden.

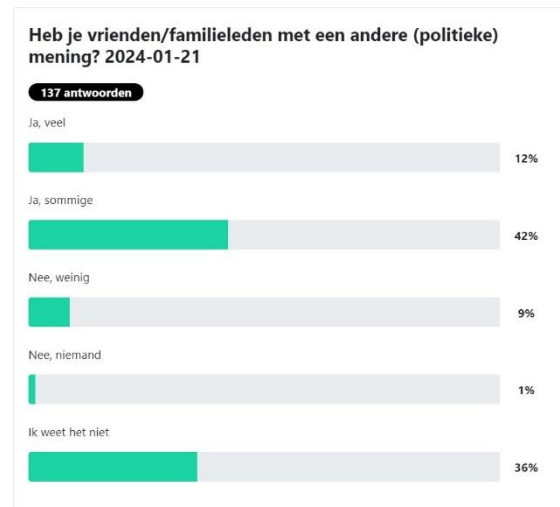
De 15 opgelijste thema's werden geselecteerd op basis van de voorgaande ['t Is aan u! bevraging](#).

- ☛ Mentaal welzijn (52%) en onderwijs (45%) komen naar boven als de belangrijkste thema's waarmee Waddisters rekening houden bij de verkiezingen. Ongeveer een derde van de Waddisters zegt dat ze klimaat (36%), mobiliteit (openbaar vervoer en veiligheid) (35%), vrije tijd & jeugd (34%), racisme en discriminatie (32%), justitie (politie, rechtszaken, rechten en plichten) (29%) en armoede (27%) ook belangrijk vinden.

Het lijstje wordt aangevuld door thema's zoals werk (21%), publieke ruimte (19%), migratie & mensen op de vlucht (19%), sociale relaties (familie, vrienden) (19%) en media & informatie (8%). 6% van de Waddisters denkt nog aan andere thema's die ze belangrijk vinden bij de verkiezingen.

PRATEN OVER POLITIEK

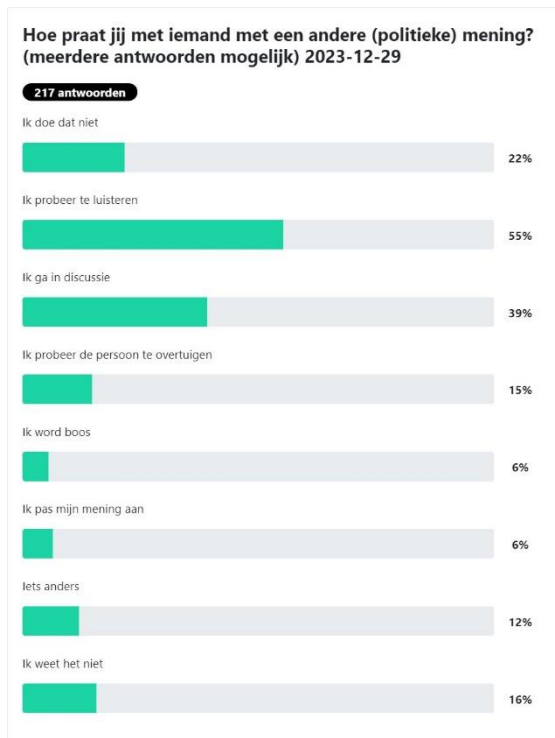
Benieuwd naar hoe onze Waddisters omgaan met personen met een andere politieke mening? Wij vroegen hen of ze vrienden of familieleden hebben met een andere (politieke) mening.

Figuur 11.

Bijna de helft van de Waddisters (42%) geeft aan dat ze inderdaad sommige vrienden of familieleden hebben met een andere (politieke) mening. 36% weten dat eigenlijk niet. 12% van de Waddisters hebben veel familieleden of vrienden met een andere politieke mening, terwijl 9% zegt dat ze weinig mensen kennen met een andere mening. Slechts 1% van de Waddisters zegt dat ze niemand kennen met een afwijkende politieke mening dan die van henzelf.

We weten dus dat 63% van de Waddisters vrienden of familieleden kennen met een andere politieke mening. Maar hoe gaan onze Waddisters hiermee om? We vroegen hoe ze praten met iemand met een andere (politieke) mening.

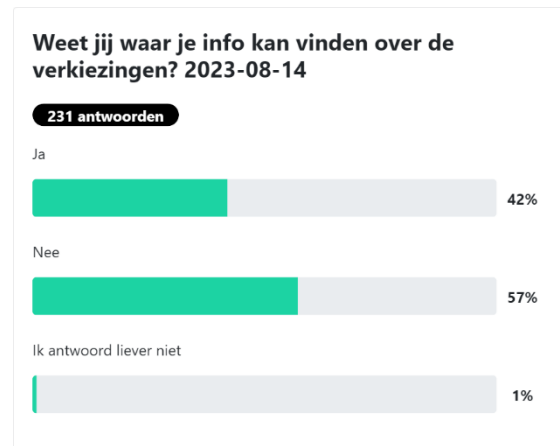
Figuur 12. Er waren meerdere antwoorden mogelijk bij deze vraag.

- ☛ 55% van de Waddisters probeert te luisteren naar iemand met een andere politieke mening. 39% gaat in discussie met deze persoon.

Eén vijfde van de Waddisters (22%) praat niet met iemand met een andere (politieke mening). 15% zegt dat ze die persoon proberen te overtuigen. De minderheid (6%) wordt boos of (6%) past hun mening aan. 12% van de Waddisters gaan op een andere manier in gesprek met iemand met een andere (politieke) mening.

KENNIS EN INFORMATIE OVER POLITIEK

Weten onze Waddisters waar ze info kunnen vinden over de verkiezingen? We vroegen het hen eens op 14 augustus 2023

Figuur 13

en eens op 1 februari 2024.

Figuur 14.

- ☛ Opvallend is dat 61% van de Waddisters aangeeft in februari 2024 dat ze niet weten waar ze info kunnen vinden over de verkiezingen.

We vroegen ook in januari 2024 waar ze info kunnen vinden over verkiezingen en politiek

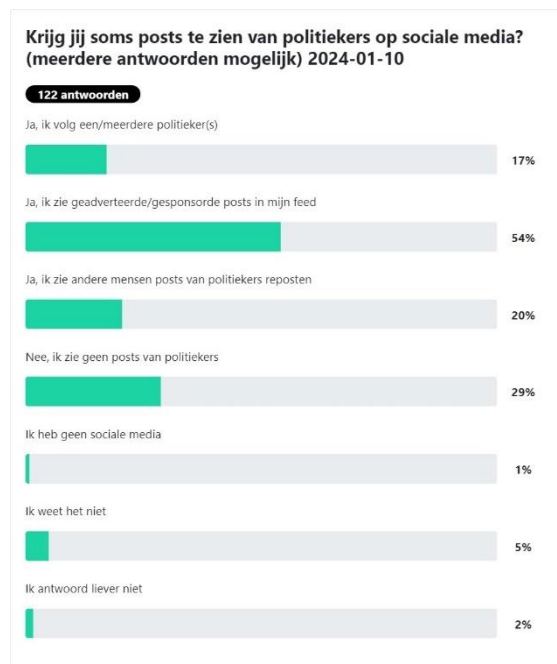

Waddisters het nieuws en de info over politiek moeilijk (30%) en verwarrend (21%). 29% van de Waddisters vindt nieuwsberichten over politiek belangrijk. En 5% zegt het zelfs leuk te vinden. Er zijn ook Waddisters die aangeven dat de nieuwsberichten over politiek hen boos (16%), verdrietig (8%) en bang (8%) maken. 9% van de Waddisters heeft nog andere gevoelens bij het zien van deze nieuwsberichten over politiek.

Ten slotte vroegen we aan de Waddisters of ze posts te zien krijgen van politiciers op sociale media.

Figuur 17. Meerdere antwoorden zijn mogelijk op deze vraag.

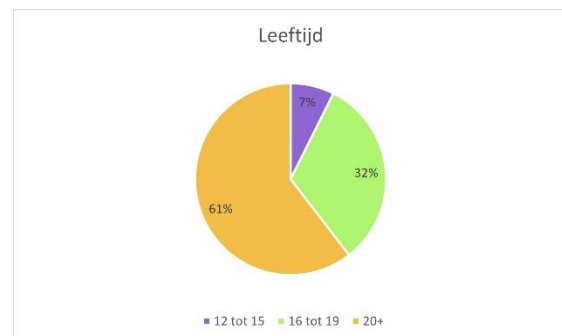
Meer dan de helft van de Waddisters (54%) krijgt geadverteerde/gesponsorde posts in hun feed te zien. Net geen dertig procent (29%) ziet geen posts van politiciers verschijnen. Ongeveer een vijfde van de Waddisters volgt zelf één of meerdere politiciers (17%) of zien andere mensen

posts van politiciers reposten (20%). 1% heeft geen sociale media.

WIE HEBBEN WE BEREIKT MET DIT RAPPORT?

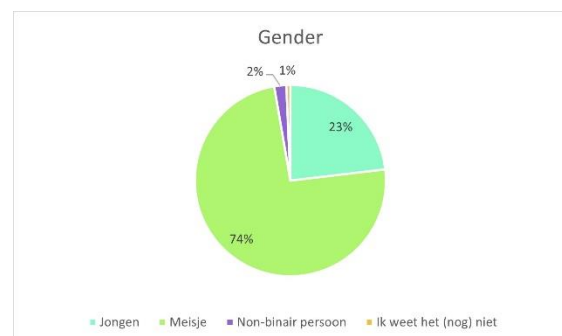
De vragen waarop dit rapport zich baseert zijn gesteld in de periode van december 2023 tot en met maart 2024 en bereikten gemiddeld 160 jongeren. De steekproef varieerde dagelijks. Hierdoor kennen de vragen soms een wisselend bereik gaande van 122 Waddisters tot 231 Waddisters.

We bereikten in de eerste plaats jongeren die ouder zijn dan 20 jaar (61%) gevolgd door jongeren tussen 16 en 19 jaar (32%). Jongeren tussen 13 en 15 jaar (7%) bereikten we het minst.

Figuur 18.

In lijn met het vorige rapport zijn er meer meisjes (74%) dan jongens (23%) die antwoorden.

Figuur 19.

WAT IS WADDIST?

Waddist is een gratis app waarmee jongeren tussen de 12 en 30 jaar dagelijks kunnen delen wat ze denken, voelen en meemaken. Elke dag krijgen jongeren drie vragen over thema's zoals liefde, vrienden, mentaal welzijn en meer die ze anoniem kunnen beantwoorden. De antwoorden hiervan? Die worden verzameld en gedeeld met beleidsmakers. Zo laten we de stem van jongeren horen.